

2020-05-08

Dnr RG 2020/182

Per e-post

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen, Enheten för
försäkring, pension och myndighetsstyrning
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.fma.fpm@regeringskansliet.se

Remiss – Förvalsalternativet inom premiepensionen

(Fi2020/00584/FPM)

Riksgälden har erhållit en remiss från Finansdepartementet gällande promemorian ”Förvalsalternativet inom premiepensionen”. I promemorian föreslås ett övergripande mål för förvalsalternativet för premiepensionen och ändringar av placeringsreglerna i syfte att nå målet. Det övergripande målet för förvalsalternativet inom premiepensionen föreslås vara att minimera risken för låga pensionsutfall och maximera förutsättningarna för bra pensionsutfall. Vidare föreslås att Sjunde AP-fondens styrelse, utifrån det övergripande målet, ska fastslå närmare finansiella mål och inriktning.

Förvalsalternativet, som i dag är en generationsfundsportfölj där pensionsmedlen fördelas mellan fonder efter pensionsspararens ålder, ska enligt förslaget i stället bestå av en sparandeportfölj och en utbetalningslösning, med hög respektive låg risk. Möjligheten till aktiv riskjustering för pensionssparare inom ramen för Sjunde AP-fondens fondförvaltning föreslås också tas bort.

Riksgäldens synpunkter

Riksgälden anser att det är viktigt att premiepensionssystemet är konstruerat så att alla pensionssparare har förutsättningar att få ett bra pensionsutfall, oavsett finansiella förkunskaper och intresse. Möjligheten att få stöd vid val av risknivå bör värnas. Riksgälden vill därför framföra två synpunkter gällande pensionsspararnas fortsatta möjlighet att få stöd vad gäller risknivån i sparandet.

Nuvarande förvalsalternativ är en generationsfundsportfölj, vilket innebär att placeringsrisken justeras baserat på pensionsspararens ålder. Den föreslagna nya sparandeportföljen i förvalsalternativet, i form av en diversifierad tillväxtportfölj, tycks inte ha denna egenskap. Om den har det så framgår det inte på ett tydligt sätt i promemorian. Ur ett avkastningsperspektiv tycks det således som att det föreslagna förvalsalternativet förlorar en fundamental egenskap: att risken minskar med placeringshorisonten. Det framstår som en nackdel för den enskilde pensionsspararen.

Vidare föreslås att pensionsspararnas möjlighet till aktivt val av risknivå inom ramen för Sjunde AP-fondens förvaltning tas bort. Riksgälden anser att det vore olyckligt om detta innebär att

pensionssparare som önskar att aktivt välja enbart risknivå tvingas välja mellan enskilda fonder för att uppnå denna. Många av dessa pensionssparare har troligtvis inte tillräcklig finansiell kunskap, eller vilja, för att välja risknivå på detta sätt. Därför anser Riksgälden att det är värdefullt att på motsvarande sätt som idag även fortsättningsvis kunna välja enbart önskad risknivå, och då få en färdig fondportfölj alternativt fond som motsvarar denna.

Det framhålls i promemorian att intresset att göra aktiva val är relativt sett lågt. Statistiken från Pensionsmyndigheten visar dock att det ändå har gjorts tiotusentals val av bl.a. Sjunde AP-fondens tre riskbaserade portföljalternativ: Försiktig, Balanserad och Offensiv. Så rimligtvis finns det ett intresse för denna typ av lösning med val av risknivå. Viljan att göra aktiva val kan också öka om premiepensionssystemets struktur ändras.

Den valarkitektur som presenteras i utredningen ”Ett bättre premiepensionssystem”, SOU 2019:44, framstår som en välavvägd lösning, där pensionssparare som vill vara aktiva kan välja hur komplexa fondval de vill göra genom olika steg i valarkitekturen: val av risknivå inom ramen för statlig förvaltning; val av fondkategori; och slutligen val av enskilda fonder. En sådan lösning torde tillfredsställa merparten av pensionssparare.

Avslutningsvis, att utnyttja den långsiktighet som finns inbyggd i pensionssparande och ge förvalsalternativet möjligheten att placera i illikvida tillgångar, såsom exempelvis fastigheter och onoterade bolag, för att öka avkastningen framstår som rimligt. På liknande sätt framstår det som klokt att utbetalningslösningen i utgångsläget tar formen av en traditionell försäkring med relativt låg risk, istället för dagens fortsatta fondförsäkring.

I övrigt har Riksgälden inga synpunkter på de förslag som presenteras i promemorian.

I detta ärende har ställföreträdande riksgäldsdirektör Jörgen Eklund beslutat efter föredragning av senior analytiker Carl Orelund.

Jörgen Eklund, beslutande

Carl Orelund, föredragande